

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36565
Nom: Comunicació i estudis culturals
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Discurs, ideologia i pensament	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

MENDEZ RUBIO ANTONIO

RESUM

Comunicació i Estudis Culturals és una assignatura obligatòria del Grau en Comunicació Audiovisual que forma part de la matèria Discurs, Ideologia i Pensament.

Abordar els processos comunicatius entenent-los com a elements de la dinàmica cultural. L'anàlisi de continguts es vincula així a la relació pragmàtica i contextualitzada entre emissors i receptors, amb especial atenció al problema de la cultura popular contemporània, per a arribar a una avaluació sociocultural de la comunicació amb especial insistència en els seus efectes crítics a nivell ideològic.

Comunicació i Estudis Culturals presenta el camp d'estudis sociocomunicatius que és reconegut acadèmicament i internacionalment com a "estudis culturals" o "cultural studies". En realitat, aquesta àrea de coneixement, tal com es va inaugurar al voltant de 1960 al voltant de l'anomenada Escola de Birmingham, no és en cap cas una àrea tancada o estrictament especialitzada sinó que, al contrari, intenta connectar els estudis de comunicació amb instruments de anàlisi i qüestions d'agenda que operen en altres àrees com l'antropologia, la semiòtica, l'economia, la sociologia o la literatura. En aquest sentit, s'introdueix l'estudiant no tant en una àrea de qüestions específiques (suports, gèneres discursius, textos audiovisuals) com en un enfocament transversal, multifocal, de les relacions entre comunicació i cultura, amb una atenció especial a la problemàtica que interconnecta poder, cultura de masses i cultura popular. L'assignatura parteix d'un treball amb el marc teòric dels estudis culturals per, des d'aquí, desplegar,

explicar i aplicar els principals corrents o perspectives que, dins aquest marc, han resultat més eficaços i productius a l'hora d'investigar les relacions dialèctiques entre cultura i societat.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es preveuen altres tipus de requisits.

Genèricament, es recomana a l'estudiant que promogui un perfil humanístic, d'interès no només en aspectes comunicatius o audiovisuals sinó socioculturals en sentit ampli, i en concret polítics i estètics.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D'APRENENTATGE

1333 - Grau en Comunicació Audiovisual

Capacitat per a actuar defenent una cultura de la pau i respectant els drets fonamentals en els processos de la comunicació, en concret la igualtat entre dones i hòmens en tots els tractaments informatius, interpretatius, sígnicos, dialògics i opinatius de la comunicació.

Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .

Coneixement dels diversos llenguatges, codis i modes de representació propis dels distints mitjans tecnològics i audiovisuals: fotografia, cine, ràdio, televisió, vídeo i imatge electrònica, internet, etc. a través de les seues propostes estètiques i industrials, a més de la seua rellevància social i cultural i la seua evolució al llarg del temps, que haurà de generar la capacitat per a analitzar relats i obres audiovisuals, considerant els missatges icònics com a textos i productes de les condicions sociopolítiques i culturals d'una època històrica determinada.

Conèixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.

Que els estudiants siguen capaços d'obtindre i seleccionar la informació i les fonts rellevants per a la solució de problemes i l'elaboració d'estratègies.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Comunicació, cultura i societat

1.1. Conceptes bàsics

1.2. Cultura i societat

1.3. La invenció del quotidià

2. Irrupció i evolució dels estudis culturals

2.1. L'Escola de Birmingham (CCCS)

2.2. Codificar / descodificar: el gir etnogràfic

2.3. Globalització i límits crítics dels estudis culturals

3. Obertura i conflicte metodològics

3.1. La cultura popular

3.2. L'enfocament subcultural

3.3. Els mitjans com a mediacions

4. Anàlisi, aplicacions i debats

Presentació de casos d'estudi mitjançant els quals es plantege i discuteix la relació entre anàlisi cultural, comunicació audiovisual i crítica social.

Resultats d'aprenentatge

Aquests continguts es plasmaran en els següents resultats d'aprenentatge:

- Conèixer els codis i els modes de representació propis de la comunicació audiovisual.
- Identificar la rellevància social cultural i històrica de les propostes estètiques de les indústries audiovisuals.
- Dur a terme anàlisis de relats i obres audiovisuals.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació de classes	7,50
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Activitats presencials

La docència presencial seguirà les següents metodologies:

- **Classe magistral.** La funció d'aquestes sessions és establir una seqüència relacional i comprensiva dels continguts que van resultar fonamentals per al desenvolupament i avanç de l'aprenentatge. Els textos compartits a través d'Aula Virtual componen un dossier de treball que ha d'acompanyar de manera paral·lela i en continuïtat el recorregut presentat pel temari i fonamentat mitjançant les sessions de classe magistral. Eixos textos especifiquen i matisen els continguts de manera que l'alumnat pugui ampliar coneixements de manera coherent i argumentada.
- **Estudi i anàlisi de casos.** Els casos pràctics procedeixen necessàriament del camp de la comunicació i la cultura audiovisual contemporània. Es destinen a un contrast crític entre teoria i pràctica que desemboca en una interacció constant entre les perspectives d'estudi que

configuren la matèria i l'objecte d'estudi que representa l'àrea de la comunicació audiovisual en un sentit transversal.

Activitats no presencials

La docència no presencial seguirà les següents metodologies:

- **Estudi i treball autònom.** Les referències bibliogràfiques estaran a disposició i en coneixement de l'alumnat i seran recordades convenientment en classe perquè es pugui aprofundir en l'estudi d'eixa bibliografia situant de manera específica les relacions conceptuals, analítiques i crítiques que eixes fonts bibliogràfiques mantenen amb els diferents apartats del temari impartit.
- **Preparació de classes mitjançant tutories.** El seu objectiu és generar espais de trobada i d'interacció on es pugui personalitzar el procés d'aprenentatge a través de consultes. El diàleg i l'esclariment de dubtes resulta clau per a referendar l'evolució dels coneixements de manera apropiada tal com proposa el programa de l'assignatura.
- **Elaboració de treballs individuals o en grup.** Els exercicis que se sol·liciten han d'explicar i aplicar de mode detallat les pautes de treball que se segueixen en les classes teòriques. L'alumnat ha d'activar des del principi la seua capacitat per a organitzar el seu temps de cara a documentar aquelles àrees de la matèria que es presenten en classe però requereixen un esforç complementari més enllà dels estrictes límits del temps de treball a l'aula.

Objectius de Desenvolupament Sostenible

Aquesta assignatura té en compte especialment els següents Objectius de Desenvolupament Sostenible:

- **ODS 4. Educació de qualitat.** L'assignatura promou una educació inclusiva, equitativa i de qualitat, desenvolupant habilitats pràctiques en edició i postproducció audiovisual. Aposta per metodologies actives que afavoreixen l'aprenentatge significatiu i el desenvolupament professional continu en l'àmbit audiovisual.
- **ODS 5. Igualtat de gènere.** Meta 1, posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i les xiquetes a tot el món.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per a títols de grau i màster, aprovat pel Consell de Govern el 30 de maig del 2017 (ACGUV 108/2017).

Avaluació a la primera convocatòria

L'avaluació en primera convocatòria es desenvoluparà del següent mode:

- **Prova escrita final: 70%.** La prova escrita ha de reflectir de manera específica els continguts, els conceptes i els apartats de la matèria que es requereixin en concret. És recuperable en segona convocatòria.
- **Presentació d'esquemes, resums i texts proposats: 20%.** Els exercicis que se sol·licitin han d'explicar i aplicar de manera detallada les pautes de treball que se segueixen a les classes teòriques. És recuperable en segona convocatòria.
- **Valoració d'actitud i participació a la dinàmica de la classe: 10%.** L'assistència, el seguiment de les classes i l'actitud durant les sessions és part important de l'avaluació i així s'ha de fer constar al llarg del curs. No és recuperable en segona convocatòria.

Avaluació a la segona convocatòria

L'avaluació en segona convocatòria mantindrà, si fora el cas, les qualificacions obtingudes en els blocs aprovats en la primera. L'avaluació dels blocs suspesos o no presentats es realitzarà del següent mode:

- **Prova escrita final: 70%.** La prova escrita ha de reflectir de manera específica els continguts, els conceptes i els apartats de la matèria que es requereixin en concret.
- **Presentació d'esquemes, resums i texts proposats: 20%.** Els exercicis que se sol·licitin han d'explicar i aplicar de manera detallada les pautes de treball que se segueixen a les classes teòriques.
- **Valoració d'actitud i participació a la dinàmica de la classe: 10%.** No és recuperable en segona convocatòria. Es mantindrà la qualificació obtinguda en la primera convocatòria.

Observacions

- Tant a l'examen com a la resta de proves, exercicis o treballs escrits s'exigirà correcció ortogràfica i gramatical. Cada manca comportarà una reducció de la qualificació obtinguda, que pot arribar fins al suspens.
- En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació, aquest es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero, amb independència del procediment disciplinari que es pugui incoar i, si escau, de la sanció que sigui procedent d'acord amb la legislació vigent.
- L'honestedat intel·lectual és vital a les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en què es faci ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la utilització forma part dels continguts de l'assignatura o està autoritzada pel professorat que la imparteix.

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques

- Grossberg, Lawrence: "Estudios culturales: Teoría, política y práctica". Valencia, Letra Capital, 2010.

- Martín-Barbero, Jesús: "De los medios a las mediaciones: Comunicación, cultura y hegemonía". Barcelona, Anthropos, 2010.
- Mattelart, Armand. / Neveu, érik.: "Introducción a los estudios culturales". Barcelona, Paidós, 2004.
- Méndez Rubio, Antonio: "Perspectivas sobre comunicación y sociedad". València, PUV, 2008.
- Sardar, Ziauddin. / Van Loon, Borin:"Estudios culturales para todos". Barcelona, Paidós, 2005.

Referències complementàries

- Barker, Martin / Beezer, Anne (eds.): "Introducción a los estudios culturales". Barcelona, Bosch, 1994.
- Curran, James / Morley, David / Walkerdine, Valerie (eds.): "Estudios culturales y comunicación". Barcelona, Paidós, 1998.
- Giroux, Henry.: "Estudios culturales, pedagogía crítica y democracia radical". Madrid, Editorial Popular, 2005.
- Guha, Ranahit: "Las voces de la historia y otros estudios subalternos". Barcelona, Crítica, 2002.
- Hebdige, Dick: "Subcultura: El significado del estilo". Barcelona, Paidós, 2003.